

„Heroiną kramtėte, leidotės, o ar bandėte uostyti?“ – ir toks žiūrovo klausimas kino režisieriui Rinaldai Tomaševičiui nuskambėjo Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės bibliotekoje vykusiame susitikime. „Neverta“, – atsakė kūrėjas. Žmogus, sugebėjęs atsispirti nuo dugno.

Minus 20

Kino filmo verta svečio asmeninio gyvenimo istorija. Gatvė ir narkotikai Rinaldą paviliojo trylikos. Toliau dvidešimt metų – tik kryptis žemyn: kone visos priklausomybės, vagystės ir kiti būdai užsidirbti kvaišalams, benamystė, tuberkuliozė, hepatitas, ramentai...

Priklausomybių ligų centre atsidūrė būdamas 33-ėjų.

„Organizmas pradėjo valytis, tarsi iš naujo praregėjau: gamta, skruzdės... Panorau visa tai užfiksuoti – iš pradžių fotografavau, paskui pradėjau filmuoti. Užkabino...“, – prisimena kūrėjas.

Palikęs Priklausomybių ligų centrą vidurinę išsilavinimą įgijo vakarinėje suaugusiųjų mokykloje. Tada – egzaminai, kino režisūros studijos Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje. Bakalauro, magistro. Iš pradžių mokamos, vėliau už labai gerus įvertinimus gavo valstybės finansuojamą vietą.

„Šiuo metu kalbina į doktorantūrą, tačiau dar neapsisprendžiau. Taigi mano istorija – gyvas įrodymas, kaip kardinaliai gali pasikeisti gyvenimas“, – sako R. Tomaševičius.

Iš gyvenimo

Iš jam puikiai pažįstamo gyvenimo pragaro bei problematikos kyla ir režisieriaus kūryba.

Štai baigiamasis bakalauro darbas „-15“ – iš savanorystės įkalinimo įstaigoje. Ten išsikalbėjo ir susidraugavo su 15 metų atsėdėjusiu vyru, jau turėjusiu išeiti į laisvę. Rinaldas jam ruošėsi aprodėti Vilnių, o šiam pažinti padirbėjo „Bolt“ maisto pavežėju.

„Pagal tikrą istoriją sukūriau scenarijų, filmą. Tolesnis vyro likimas? Jau 4 metus laisvėje. Išsilaikė teises, turi merginą, dirba. Bet taip pasiseka vienetams. Didžioji dauguma grįžta ir grįžta atgal. Pataisos namai jų netaiso“, – sako R. Tomaševičius.

Baigiamasis magistro darbas „Noriu būt žmogum“ – apie darbą su asocialiais žmonėmis.

Jam puikiai žinoma ir kito trumpametražio dokumentinio filmo „Pasaka kaip gyvenimas“

aplinka.

„Tai kino kūrinys, kuriame nėra nė vieno profesionalaus aktoriaus. Vaidina tikri benamiai, o pagrindinis vaidmuo teko anuomet geriausiaj mano draugui Ruslanui. Būtent jis mane sunkiai vaikstantį vežiodavo iš „Maximos“ parduotuvės pasivogtu prekių vežimėliu. Ar benamiai lengvai sutiko filmuotis? Taip. Ar matė šį filmą? Žinoma. Jiems netgi labai patiko, premjeroje garsiai juokėsi. Esu nusiuntęs specialią nuorodą, kad „Pasaką kaip gyvenimą“ galėtų žiūrėti kada užsimanę. Ar Ruslanas norėtų gydytis ir keisti gyvenimo būdą? Ne, jam patinka ir taip. Na, o filmą matę užsieniečiai įsitikinę, kad jame vaidina profesionalūs aktoriai“, – šypsosi R. Tomaševičius.

Kalbėti

Ekranizuodamas užribio istorijas R. Tomaševičius nemoralizuoja.

„Aš tiesiog pasakoju. Taip, kaip yra. Tiesa, kartu norėdamas parodyti, kad užribis – irgi žmonės. Turintys gerųjų pusių. Man regis, apie tai kalbėti labai svarbu. Kaip ir pripažinti, kad turime problemą. Galbūt kada nors rasime ir sprendimą“, – sako režisierius.

R.Tomaševičiaus trumpametražiai filmai ne tik keliauja po šalies ir tarptautinius festivalius, bet ir pelno apdovanojimų. Visgi, jo teigimu, tai tik įžanga. Jau kitąmet žiūrovams bus pristatytas ilgo metro dokumentinis, vėliau – vaidybinis filmas, galbūt ir asmenine istorija grįsta knyga.

Bambukinės lūšnelės

Bibliotekos svečias dėmesį skiria ne tik kinui. Važinėdamas po mokyklas savo gyvenimo istorija ir patirtimis dalijasi su mokiniais, kad šie žinotų – iš duobės išlipti galima visada.

Apie ką šiuo metu svajoja, ko norėtų?

„Bambukinės lūšnelės ant jūros kranto. Ramybės. Kurti“, – šypsosi režisierius R. Tomaševičius.

Susitikimas – projekto „Literatūros ir kino dienos bibliotekoje“ dalis. Finansuoja Lietuvos kultūros taryba ir Panevėžio miesto savivaldybė.

